

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
MICHAEL MALLIA**

Seduta tat-18 ta' Lulju, 2006

Avviz Numru. 631/2004

Korporazzjoni Enemalta

Vs

Francis Aquilina

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni pprezentata mill-Korporazzjoni attrici fl-4 ta' Dicembru, 1998, fejn wara li ppremettiet illi peress illi l-konvenut fid-19 ta' Settembru 1996 waqt li kien qed jeseqwixxi xoghol ta' thaffir f'San Nikola Farm, limiti tas-Siggiewi, laqgħat "high tension cable" proprjeta' ta' l-attur nominee, kif jidher minn dokemnti annessi u mmarkati bhala Dok. A;

Peress illi d-danni sofferti mill-attur nominee bhala konsegwenza tal-hsarat kawzati fl-imsemmi cable jammontaw għal tlett elef u hamsa u sebghin lira Maltin u disgha u erbghin centemzu (Lm3,075.49);

Kopja Informali ta' Sentenza

Peress illi l-konvenut ghalkemm interpellat sabiex ihallas l-ammont fuq indikat permezz ta' ittra ufficjali datata 23 ta' Marzu 1998, hu baqa' inadempjenti.

Talbet lil din il-Qorti sabiex:

(1) Tiddikjara lill-konvenut responsabbli ghall-hsara kkawzata fil-proprjeta' ta' l-attur nominee quddiem San Nikola Farm, limiti tas-Siggiewi, fid-19 ta' Settembru, 1996;

(2) Tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attur nomie somma ta' Lm3,075.49, in linea ta' danni sofferti mill-attur nominee bhala kasegwenza tal-hsarat ikkawzati fl-istess proprjeta' kif fuq premiss.

Bl-ispejjez inkluzi dawk ta' l-ittra ufficjali datata 23 ta' Marzu 1998 u bl-imghax legali mid-data tal-hsarat sa' l-effettiv pagament, kontra l-konvenut li gie ngunt personalment ghas-subizzjoni.

Rat in-Nota ta' l-Eccezzjonijiet tal-konvenut Francis Aquilina fejn eccepixa:

1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez, stante illi l-konvenut mhuwiex responsabbli ghall-hsara allegata mill-Korporazzjoni attrici u ghaldaqstant, m'ghandux jigi kkundannat ihallas id-danni pretizi;
2. illi, minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-Korporazzjoni attrici ghandha tipprova li d-danni pretizi huma mputabbli lill-konvenut;
3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat il-verbal tat-23 ta' Jannar 2003 [fol. 61] fejn gie nominat l-AIC Joseph Ellul Vincenti bhala tekniku biex jirrelata dwar it-talbiet tal-Korporazzjoni attrici wara li jiehu konjizzjoni ta' l-eccezzjonijiet tal-konveut;

Rat ir-relazzjoni tat-tekniku fuq imsemmi pprezentata fis-16 ta' Mejju, 2003 u mahlufa fl-24 ta' Gunju 2003;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota tal-Korporazzjoni attrici ferjn tablet illi l-process jigi mibghut lill-Qorti tal-Magistrati a tenur ta' l-Artikolu 34 (2) ta' l-Att IX 2004 [fol. 90];

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza;

Ikkunsidrat:

Illi din il-kawza tirrigwarda talba ghall-hlas ta' danni wara illi l-konvenut ghamel skavar f'San Nikola Farm, limiti tas-Siggiewi fid-19 ta' Settembru, 1996, fejn gie allegat illi ntaqghat *high tension cable* u saret hsaret hsara fl-ammont ta' tlett elef, u hamsa u sebghin lira Maltin u disgha u erbghin centezmu (Lm3,075.49) ghad-dannu tal-korporazzjoni attrici.

Il-post fejn sar l-incident kien magenb ir-*runway* l-antik tal-Qrendi, mibni fit-tieni gwerra dinjija. Il-konvenut ried jibni hajt biex jifred ir-*runway* mill-ghalqa halli l-ilma tax-xita li kien jingema fir-*runway* ma jiskulax fl-ghelieqi tieghu u jaghmel hsara lill-wicc. Kien waqt li kien qed ihaffer bil-gaffa li nduna li kien hemm *cable* izda waqaf immedjetament, irrapporta lil Enemalta, izda jidher illi ma sar xejn, wara halba xita t-toqba li kien ghamel intliet bl-ilma li mexa tul il-*cable* u saret il-hsara.

Fir-rapport tieghu [fol. 73] it-tekniku AIC Joseph Ellul Vincenti wasal ghall-konkluzjoni illi l-konvenut, minkejja li ma talabx u ottjena l-permessi necessarji sabiex huwa jhaffer il-pedamenti sabiex jaghmel hajt, ma setax jinsab responsabbli ghad-danni peress illi kien qed ihaffer fl-ghalqa tieghu u mhux fit-triq. Terga u tghid illi ma kien hemm xejn x'jindika illi kien hemm *cable* fil-vicinanze. Ikkonkluda illi, "Ma giex ippruvat mill-Korporazzjoni Enemalta li l-*cable* kien fit-triq u mhux kif qal Francis Aquilina u kif qal missieru li l-*cable* kien fl-ghalqa taghom. Biex wiehed ihaffer fl-ghalqa tieghu ma hemmx bzonn ta' permessi. Izjed u izjed meta Paul Portelli ta' l-Enemalta kkonferma li l-*cable* kien taht il-hajt u ma kien hemm xejn li seta' jindika illi fl-ghalqa tal-konvenut u anki fit-triq seta' kien hemm xi *cable*."

Din il-konkluzjoni t-tekniku kompli sahhaha fir-risposti illi huwa ta ghad-domandi tal-Korporazzjoni attrici, liema risposti gew ipprezentati u mahlufa fis-16 ta' Gunju, 2005.

Ikkunsidrat:

Huwa minnu illi min ikun qed jaghmel xoghol ta' skavar fit-toroq irid l-ewwel jottjeni l-permessi minghand l-entitajiet responsabbli sabiex jassigura illi ma ssirx hsara lil dawn l-entitajiet waqt l-iskavar. Dan gie deciz f'kawza fil-Qorti ta' l-Appell fil-31 ta' Lulju, 1996 fil-kawza fl-ismijiet Anthony Ventura noe vs Raymond Galea et fejn il-Qorti kienet ghamlitha cara illi kemm is-sid kif ukoll il-haddiema kienu responsabbli illi jottjenu l-permessi kollha relattivi u kellhom jiehdu l-mizuri kollha sabiex jassiguraw li l-*cables* ta' l-Enemalta ma jigux danneggjati waqt l-iskavar.

F'dan il-kaz il-kwistjoni hija differenti. Hawnhekk, il-konvenut Francis Aquilina kien qiegħed ihaffer fl-ghalqa tieghu sabiex jaghmel pedamenti għal hajt biex jipprotegi l-istess għalqa tieghu mix-xita. Kif tajjeb qal it-tekniku, biex il-konvenut ihaffer fl-ghalqa tieghu ma kienx hemm bzonn il-permessi u ma kien xejn fl-inhawi x'jindika illi seta kien hemm xi *cable* taht il-hajt jew inkella fl-ghalqa tieghu stess.

Biex il-Qorti tasal għall-konkluzjoni ta' responsabbilta, trid tigi ppruvata certa negligenza jew traskuragni f'min ikun qiegħed iwettaq ix-xogholijiet. Din it-traskuragni tohrog mill-principju illi l-persuna tkun f'posizzjoni li setgħet tissoponi li l-att tagħha kien sejjer jikkawza xi hsara. F'dan il-kaz il-Qorti hija sodisfatta bir-ragunamenti tal-perit tekniku illi l-konvenut ma setax ikun jaf illi taht il-hajt u fuq il-post fej kien qiegħed ihaffer kien hemm xi *cable* ta' l-Enemalta. Peress illi ma kien hemm l-ebda sinjali ta' xejn illi jindikaw il-prezenza ta' dan il-*cable*. Di piu' kif titlob is-sengħa, l-*cable* suppost ikollu certa protezzjoni bħal ramel fuqu mghotti bil-gebla tal-franka biex meta jsir it-thaffir dak li jkun jinduna mall-ewwel illi taht dak il-gebel hemm *cable*. U f'dan il-kaz ma kien hemm xejn.

Kopja Informali ta' Sentenza

Jidher illi kif il-konvenut induna li kien hemm *cable* waqaf mall-ewwel u pprova jirraporta lill-awtoritajiet, izda dawn ta' l-ahhar ma hadu l-ebda azzjoni sakemm fl-ahhar kellhom rapporti li nqata' d-dawl f'xi nhawi.

Ghalhekk, il-Qorti jidhrilha illi ma giex pruvat minn naha tal-Korporazzjoni attrici xi element ta' traskuragni jew negligenza da parti tal-konvenut. Fin-nuqqas ta' dan, il-Qorti ma tistax issib lill konvenut responsabbli ghad-danni kif reklamati mill-Korporazzjoni attrici.

Ghal dawn il-motivi:

Il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tichad it-talba tal-Korporazzjoni attrici bl-ispejjez kontra taghha.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----